

BESZÁMOLÓ

**a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár
működéséről
(2023)**

**TERVEK
(2024)**

A Könyvtár adatai:

Név: Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár

Státusza: nyilvános könyvtár, szerepel a minisztérium (KIM) és a Könyvtári Intézet vezette nyilvános könyvtárak jegyzékén

Cím és postacím: 9090 Pannonhalma, Vár 1.

Telefon: +36 96 570 142

E-mail: fkonyvtar@osb.hu

Honlap: <https://konyvtar.osb.hu/>

Nyitva tartás:

kedd-szerda-csütörtök: 8-12-ig *olvasó és kutatószolgálat, kölcsönzés*
hétfő és péntek: *belső munkákra, megbeszélésekre „védett idő”*
szombat: *zárva*

Március 21-én (Szent Benedek ünnepe) és november 11-én (Szent Márton ünnepe) zárva tartunk. A nagyobb egyházi (karácsony, húsvét) és rendi ünnepek környéki nyitva tartásról a honlapról tájékozódhatunk. Nyitva tartásunkban követjük az állami munkarendet - munkaszüneti napok, áthelyezett pihenőnapok stb.

Személyi kérdések:

A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár igazgatója 2018. június 12-től **Ásványi Ilona**. 2023-ban *egy főállású* munkatárs **Samodai Éva** és *egy részmunkaidős* munkatárs: **Nagy Balázs** dolgozott még a könyvtárban.

Gyűjtemény:

A könyvtár **állományának nagyságáról** becslő adataink vannak. Kb. 300.000 könyv és cca. 100.000 kötet bekötött folyóirat alkotja a gyűjteményt, melynek 3/4 része muzeális dokumentum.

Különgyűjteményeink: *Muzeális gyűjtemény:* kódexek, ősnymtatványok, antikvák, RPK = Régi Pannonhalmi Könyvek, *Modern gyűjtemények:* *Modern Teológiai Könyvtár (MTK)*, R. Várkonyi Ágnes Könyvtár, „*helyismereti gyűjtemény*”: *Benedictina* I-III. (I.: nyomtatott művek, II, kéziratos hagyatékok, III. egykori bencés diákok munkái), *Kéziratgyűjtemények:* Jesuitica, Hungarica, Musicotheca

A könyvtár gyűjtőköre: A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár *egyházi-szerzetesi könyvtár*, más megfogalmazásban *teológiai szakkönyvtár*, ennek megfelelően gyűjtőköre: teológia és segédtudományai, szerzetesség – bencés szerzetesség, társadalom- és természettudományok, valamint szépirodalom szelektálva, minden bencés vonatkozású anyag.

E szigorú gyűjtőkör mentén **2023-ban 748 db új könyvvel gyarapodott** a modern könyvállomány, ezeket vásárlás útján szereztük be, vagy ajándékként-adományként

kaptuk, vagy bencés hagyatékból, illetve az ún. „bencés letétből” került hozzánk. (A bencés letét, melyre 2016 óta van lehetőség, azt jelenti, hogy a szerzetesek évente 10.000 Ft értékben saját maguk vásárolhatnak könyveket a könyvtár költségvetése terhére. Ezeket a könyveket leltárba vesszük a könyvtárban, de hosszabb időre kölcsönzésre biztosítjuk annak a bencésnek, aki beszerezte. Mindezt annak szellemében, hogy a könyvtári gyűjtemény a bencés közösség közös szellemi vagyona.) **A legjelentősebb tétel a *Sources Chrétiennes* sorozat hiányzó kötetei egy részének beszerzése volt 2023-ban.**

47 féle folyóiratot, heti- és napilapot járattunk, ennyi lapra fizetünk elő. 2018-ban adattisztítást végeztünk, 2019-től csak azokat a folyóiratokat jelentjük a statisztikákban, amire előfizetünk, amit ajándékba kapunk, azokat nem, mert rapszodikus, hogy megkapjuk-e vagy sem. A folyóiratok száma csökkenésének további oka, hogy vannak lapok, amelyek megszűntek, vannak, amelyeket fenntartói döntés alapján nem járattunk tovább, van, aminek előfizetését átvette a Pannonhalmi Bencés Gimnázium Könyvtára).

2020-ban egy felmérést végeztünk a bencések számára fenntartott folyóiratolvasó kihasználtságáról, az olvasói szokásokról, és arról, hogy mely folyóiratokat olvassák a bencések. A felmérés mentén kiderült, hogy a nyomtatott sajtót egyre kevesebben olvassák, inkább internetről tájékozódnak és vannak olyan szaklapok, melyet egyáltalán nem olvas senki. Ezeket a teológiát vagy tanári szakjukat végző bencés növendékek budapesti könyvtárakban elektronikus formában, adatbázisokban érik el és használják. Éppen ezért 2021-ben, e felmérés mentén újabb folyóiratok előfizetését mondtuk le.

Állománygondozás:

Magyarországon először Pannonhalmán alapítottak könyvtárat, az itt megtelepedő bencés szerzetesek. Ez a könyvtár azonban – a régióban más gyűjteményekhez hasonlóan – a „magyar történelem zivataros századaiban” elpusztult. A bencés rend II. József féle feloszlata (1786) után a gyűjtemény (kb. 4000 kötet) egy része Pestre került, az Egyetemi Könyvtárba, más részét elárverezték. 1802-ben, amikor I. Ferenc rendeletére a bencés rend ismét működhetett, 757 dokumentum került vissza Pannonhalmára. Ekkor kezdődött a könyvtár újkori története. A főapátsági könyvtár a második világháború, majd a szerzetesrendek feloszlata (1950) után nem szenvedett károkat – az egyes apátságok (pl. Tihany, Celldömölk, Zalaapáti, Bakonybél) és a bencés gimnáziumhoz tartozó rendházak (pl. Esztergom, Pápa, Komárom) könyvtárai azonban megsemmisültek, vagy lefoglalva nagy könyvtári elosztó központokban kerültek.

Az 1786-ban történt feloszlás előtt is a könyvtár tulajdonához tartozott könyveket helyi elnevezés szerint RPK-nak (Régi Pannonhalmi Könyv) nevezzük.

Amennyiben anyagi erőnk engedi az egykor elárverezett vagy lefoglalt, antikvár árveréseken feltűnő, egykor a pannonhalmi könyvtár gyűjteményébe tartozó könyveket visszavásároljuk.

2023-ban ismét **sikerült egy régi pannonhalmi könyvet** visszaszerezniük:

Ismét bencés tulajdonban egy egykor a Pannonhalmi Főapátság, majd kőszegi bencés rendház könyvtárának gyűjteményébe tartozó kötet

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/ismet-bences-tulajdonban-egy-egykor-pannonhalmi-foapatsag-majd-koszegi-bences-rendhaz>

Internetes árverésen tűnt fel az alábbi, egykor a pannonhalmi főapátság, majd a kőszegi rendház könyvtárába tartozó könyv: *Josephus Flavius*nak a zsidó háborúról szóló kötete, mely több bencés vonatkozással bír. *Josephus Flavius* műve előtt egy ún. „libellus graduális” is található.

A gyűjtemény közkinccsé tételére irányuló törekvések

A.) Alapfeladatok

A muzeális gyűjteménnyel rendelkező könyvtárakban kiemelt szerepet kap az **állomány fizikai védelme** (restaurálás, preventív védelem, állagmegóvás, vagyonvédelem, tűzvédelem). Ugyanakkor alapvető 21. századi elvárás, hogy gyűjtemény **feltárt** legyen távolról elérhető **elektronikus katalógusban**, helyi, sőt külső **adatbázisokban**. Fontos feladat a szövegszerű és képszerű **digitalizálás**, hogy a muzeális kincseket, melyek a nemzeti kulturális örökség és a világ örökségének része is, széles körben megismertessék, közzé tegyék, nemcsak a tudományos kutatás, hanem a közművelődés, ismeretszerzés, tanulás szolgálatában.

• Állományvédelem, restaurálás:

A Világörökség címet birtokló Pannonhalmi Főapátság épületegyüttesében elhelyezkedő könyvtár a Világ Kulturális Örökségének is része. A különleges gyűjtemény különleges gondozást igényel. Az általános állagmegóvás milliós, az egyedi restaurálás pedig több százvezres nagyságrendű feladat.

Az egyházi könyvtárak – köztük a pannonhalmi könyvtár – számára, feladataik elvégzéséhez 1998-tól nyíltak meg pályázati lehetőségek, különböző célokkal (számítástechnikai eszközök, könyvtári szoftverek, infrastruktúra javítása, retrospektív elektronikus katalogizálás stb.,) de leginkább az állományvédelmi feladatok elvégzésére. Fő támogatóik: NKA, minisztérium, Gerő Éva Alap.

2002-ben az ősnymtatvány-antikva gyűjtemény általános állagmegóvása során elkészítettük az ebben a gyűjteményben leginkább restaurálásra szoruló művek jegyzékét - fontossági sorrendet felállítva. 2014-től az ősnymtatvány-adatbázis és nyomtatott katalógus készítése során ez a tervezés új lendületet kapott. 2003-tól, majd 2014-től kezdve – már e jegyzék alapján restauráltattuk a gyűjtemény arra leginkább rászoruló egyes darabjait. **1999 és 2023 között összesen 84 kötet egyedi restaurálását** végeztük el.

2002-ben kezdtük el a védett könyvállomány általános restauráltatását (preventív állományvédelem), gyűjteményről gyűjteményre haladva. A következő gyűjteményrészekben sikerült elvégezni a munkát: *ősnymtatványtár* (a könyvnyomtatás feltalálása (1450) és 1500. december 31. között készült nyomtatott könyvek), a Kézirattár *Jesuitica* és *Hungarica* gyűjteménye, *RMK* (Régi Magyar Könyvek) gyűjteménye, *Benedictina I.* (bencés vonatkozású könyvek), a *klasszicista teremkönyvtár* polcain őrzött könyvek. **2002 és 2014 között így 6 gyűjteményrész általános preventív állományvédelme** valósult meg.

Nemzeti Kulturális Alap (NKA) pályázat

2022-ben sikeres pályázatot nyújtottunk be a Nemzeti Kulturális Alaphoz és 990.600 Ft támogatást nyertünk, egyedi restaurálásra.

A támogatás segítségével egy sérülten is szép kötésű ősnymtatványt sikerült

restauráltatnunk 2023-ban, amely két jogi témájú művet tartalmaz:

Koll. 1. Henricus de Piro (OCart)(1403-1473)

Piro sup(er) institut(iones).-[Leuven] Lovania: Per Egidium van der heerstraten in alma louanien(se) vniuersitate Impressus, [1488. Nov. 12.] duodecima die Nouembris. - [176] fol.:ill.; 2° (31 cm), Egys. cím: Super Institutiones commentarius

Koll. 2. [Methodus iuris utriusque]. - [Leuven]: impressi per me Egidiu(m) van der heestrat(e)n, [1488. Febr. 23.] M.cccc.lxxxviii. vicesimatercia Februarii. - [28] fol.: ill.; 2°(31 cm)

Hír a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/egy-osnyomtatvany-kolligatum-kotet-restauralasa-az-nka-palyazati-segitsegevel>

- **Feldolgozás – katalogizálás, adatbázisépítés:**

Feldolgozást egy munkatárs végzi folyamatosan ezért nagyon lassan halad.

A korábbi években tudtunk foglalkoztatni megbízási vagy vállalkozási szerződéssel olyan munkaerőt, akinek a feladata csak a katalogizálás volt. 2023-ban azonban erre nem volt lehetőség. Néhány hétre azonban akadtak olyan vállalkozók, aki díjazás nélkül besegített a feldolgozó munkába.

Az MTK-ban (Modern Teológiai Könyvtár), az R. Várkonyi Ágnes Könyvtárban és a Benedictina I-III., a Jesuitica, a Hungarica gyűjteményekben jelentős, említésre méltó nagy változás, állománygondozás, feldolgozás 2023-ban nem történt.

A Muzeális gyűjteményből elkezdődött **a kódexek és kódex-fragmentumok feldolgozásának előkészítése** az OSZK HUN-REN-OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoport segítségével. Ugyancsak elkezdődött **Musicotheca gyűjtemény 19-20. századi részének** (könyvek, kották, hangszerek, lemezek) **fizikai feltárása.**

- **Egyéb tevékenység:**

Könyvárúsítás a duplumokból

Mint a legtöbb könyvtár, mi is raktározási gondokkal küzdünk, ezért kevés kivételtől eltekintve – pl. dedikált kötetek –, minden könyvből csak egy-egy példányt őrzünk meg az utókor számára.

A könyvgyarapítás szabályozott gyűjtőkör mentén történik, tehát a következő témájú könyveket gyűjtjük: teológia és segédtudományai, minden bencés vonatkozású dokumentum, szerzetesség, egyháztörténet... Ezen kívül „történelmi tradíciók alapján” gyűjtjük a természet- és társadalomtudományokat, valamint szépirodalmat – erősen válogatva.

A gyarapítás nemcsak vásárlás útján történik, hanem sok könyvet kapunk ajándékba, ugyancsak sok anyag kerül be a könyvtárba egy-egy bencés hagyaték részeként.

Azokat a köteteket, melyekből van már egy példányunk, illetve amelyek nem tartoznak a gyűjtőkörünkbe, értékesítjük.

2019-ben – akkor adománygyűjtő akcióként, jótékony céllal – elkezdtük a könyvtár főlép példányainak helybeni értékesítését *a főmonostori kiállítótér kijáratánál, a turistaútvonal végén.* Abban az évben a bevételből egy nehezebb sorsú diákot és a

Főapátság Szent Márton-asztala projektjét támogattuk, mely meleg étkezést biztosít az arra rászorulóknak.

2020-ban a pandémia miatt Pannonhalma bezárt – az árusítást nem tudtuk folytatni. 2021-ben indult újra az élet, 2022-ben és **2023-ban is folytatni tudtuk a duplumárusítást**. A bevétel a könyvtár költségvetésébe kerül.

- **Fejlesztés, eszközbeszerzés:**

Eszközfejlesztés, eszközbeszerzés 2023-ban nem volt.

B.) Az alapfeladaton túli tevékenység

A muzeális állomány közkinccsé tételének lehetősége digitalizáláson túl a **kiállítások** szervezése a saját gyűjteményből, műtárgy kölcsönzés különböző kiállításokra. Az egyes egyházi intézményekben rendezett kiállítások kiváló forrása az adott helyi gyűjtemények: könyvtár, levéltár, múzeum tudományos feltárása („megkutatása”). Ezek a kiállítások nem mindig „történetiek,” hanem modernnek is lehetnek, kortárs művészek alkotásai, melyeket egy-egy egyházi hely vagy éppen gyűjtemény ihletett, és témájukban nem is mindig *egyháziasak* vagy vallásosak. Kiváló példa erre az együttműködésre a Pannonhalmai Főapátság és a kortárs művészetek párbeszéde.

A muzeális kincsek bemutatásának másik lehetősége: **bekapcsolódás az egyházi fenntartó MICE** ((Meetings, Incentives, Conferences, and Exhibitions), **kulturális és vallási-turisztikai tevékenységébe**.

Ennek egyik módja, a teremkönyvtárral bíró egyházi könyvtárak esetében **reprezentatív helyszín biztosítása** rendezvények számára.

Egy következő lehetőség, **tematikus látogatások**, foglalkozások, **vezetések** szervezése és levezetése.

Az egyházi könyvtárakban őrzött kulturális értékek közkinccsé tételének további lehetősége a fenntartó intézmény és szervezet **imázsépítésének** segítése. Többek között forrás (hiteles történeti információk és storytelling) biztosítása a dizájn-teremtés, márkaépítés, promóció érdekében, amivel **az adott fenntartó intézmény marketingjét, brandjét** erősítik – vagy segíthetnek ennek kialakításában.

Több egyházi könyvtár vállalkozik önálló **kiadói tevékenységre (könyvkiadás és folyóiratszerkesztés)**, vagy egy-egy kiadó segítségével tárja a nagyközönség elé kulturális kincseit, **hasonmás kiadások** vagy egyéb kiadványok: **szövegkiadások, forráskiadványok, nyomtatott katalógusok** formájában tudományos vagy ismeretterjesztő céllal.

A Pannonhalmai Főapátság 2023. évi **kulturális évadának** hívószava a **Zarándoklat** volt. E gondolat köré szerveződtek a kulturális rendezvények, kiállítások.

- **Kiállítások**

Semita in corde eius... szívében zarándokútra készül

Időszaki kiállítás a Pannonhalmai Főapátsági Könyvtár klasszicista könyvtártermében 2023. március 21. és 2024. március 21. között

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/semita-eius-sziveben-zarandokutra-keszul-idoszaki-kiallitas>

Kapcsolódó hír:

Kránitz Mihály: Isten vándorai útra kelnek - Elhangzott a Semitae in corde eius... .. szívében zarándokútra készül kiállítás megnyitóján

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/kranitz-mihaly-isten-vandorai-utra-kelnek-elhangzott-semitae-corde-eius-sziveben-zarandokutra>

... "melly jó, ha a gazdagság jók kezében áll"...

Restaurálási munka a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárban

Időszaki kiállítás a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár klasszicista teremkönyvtárában 2023. március 21. és 2024. március 21. között

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/restauralasi-munka-pannonhalmi-foapatsagi-konyvtarban-idoszaki-kiallitas>

Elszálltak, hajh, most az évek..."

100 éves a bencés diákok egyesülete

Időszaki kiállítás a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár klasszicista teremkönyvtárában 2023. szeptember 1. és 30. között

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/elszalltak-hajh-most-az-evek-bences-diakok-egyesulete-100>

Főapátsági Ásványtár: a külsős segítők mellett a gyűjteményi (könyvtár, levéltár, múzeum) együttműködés szép eredménye

Szent Benedek ünnepén, 2023. március 21-én nyitotta meg a Pannonhalmi Főapátság azt a gyűjteményi folyosón kialakított látványtárat, amely külsős segítőkkel és belső gyűjteményi (könyvtár, levéltár, múzeum) együttműködés szép eredményeként valósult meg.

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/foapatsagi-asvanytar-kulsos-segitok-mellett-gyujtemenyi-konyvtar-leveltar-muzeum-egyuttmukodes>

Kapcsolódó hír:

Konferencia a Főapátsági Ásványtár megnyitása alkalmából

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/konferencia-foapatsagi-asvanytar-megnyitasa-alkalmabol>

2023. május 9-én a Pannonhalmi Főapátság konferenciát szervezett a Főapátsági Ásványtár megnyitása alkalmából. A Pannonhalmi Főapátsági Múzeum az ELTE Természettudományi Múzeum szakemberei, a Magyar Természettudományi Múzeum munkatársai, valamint Bodorkós Zsolt László (Ásványtani-Földtani Intézet, Miskolc) geográfus segítségével több, mint két évet dolgozott a muzeális gyűjtemény természettudományi anyagának részét képező ásvány-, őslény- és kőzetgyűjtemény feltárásán, leíró adatolásán, számítógépes adatbázisban történő dokumentálásán, történeti rekonstrukcióján és látványtárban történő bemutatásán. A gyűjteménnyel kapcsolatos források feltárásában a pannonhalmi könyvtár és levéltár munkatársai is segítettek. A kéziratos katalógusok, jegyzékek, valamint az ásványtannak kapcsolatos szakirodalom egyes nyomtatott dokumentumai szintén helyet kaptak a kiállításon. A látványtárban a mintegy 4500 darabot számláló gyűjtemény legérdekesebb darabjai láthatók.

- **Bekapcsolódás az egyházi fenntartó MICE** (Meetings, Incentives, Conferences, and Exhibitions), **kulturális és vallási-turisztikai tevékenységébe.**

➤ **Egyházi és állami delegációk, vendégek**

Vincze Máté helyettes államtitkár úr látogatása Pannonhalmán

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/vincze-mate-helyettes-allamtitkar-ur-latogatasa-pannonhalman>

Július 27-én vendégünk volt Vincze Máté, a Kulturális és Innovációs Minisztérium közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára, aki megtekintette könyvtárunk, levéltárunk és múzeumunk kincseit. A gyűjteményrészek vezetői referáltak intézményük tevékenységéről és tájékoztatást adtak fejlesztési lehetőségeikről, terveikről is. Örömmel láttuk, hogy a helyettes államtitkár úr beszámolt látogatásáról facebook oldalán

I. Bartholomaiosz konstantinápolyi egyetemes pátriárka látogatásáról

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/kepgaleria-i-bartholomaiosz-konstantinapolyi-egyetemes-patriarka-latogatasarol>

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/bartholomaiosz-patriarka-latogatasa-konyvtarban>

Hortobágyi T. Cirill főapát és a pannonhalmi bencés szerzetesközösség meghívására hat napot töltött hazánkban I. Bartholomaiosz konstantinápolyi egyetemes pátriárka 2023. szeptember 20-25. között. A „Keresd a békét és járj utána!” Nemzetközi ökumenikus konferencia délutánján Bartholomaiosz pátriárka, kíséretével meglátogatta a könyvtárat, ahol egy bemutatóval vártuk.

Grúz egyházi delegáció látogatása Pannonhalmán

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/gruz-egyhazi-delegacio-latogatasa-pannonhalman>

November 21-én grúz egyházi delegáció látogatott Pannonhalmára, melynek tagjai Theodore metropolita (Chuadze), a delegáció vezetője, Akhaltsikhe és Tao-Klarjeti metropolitája, Gerasim metropolita (Sharashenidze), a nemzetközi kapcsolatok osztályvezetője, Saba Zaza Gigiberia metropolita, Khoni+Samtredi metropolitája, Amiran Gvazava metropolita, az ingatlangazdálkodási osztály vezetője, Gia (Zviadze), protopresbiter, a Tbilisi Teológiai Akadémia és Szeminárium rektora voltak.

A Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára látogatása

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/vendegunk-volt>

November 28-án vendégünk volt Soltész Miklós a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára

Novák Katalin látogatása Pannonhalmán. Szent Márton ünnepén (november 11.) elkezdődött a Pannonhalmi Bazilika 800 emlékévé

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/szent-marton-unnepen-elkezdodott-pannonhalmi-bazilika-800-emlekeve>

A Tours-i Szent Márton tiszteletére bemutatott ünnepi szentmise főcelebránsa és szónoka Michael W. Banach érsek, apostoli nuncius volt. A szentmisét követően a templomban Novák Katalin köztársasági elnök nyitotta meg a Pannonhalmi Bazilika 800 emlékévet. A Pannonhalmi Főapátság a Szent Márton-bazilika felszentelésének

800 éves évfordulójára készülve hirdette meg a jubileumi évet, melynek hívószava az ÜNNEP. 2021-ben kezdődött meg az EMLÉKEZÉS jegyében az a négyéves kulturális-spirituális időszak, amelyben a bencés közösség a pannonhalmi szerzetestemplom felszentelésének 800. évfordulójára készül. 2022-ben a MEGÚJULÁS, 2023-ban a ZARÁNDOKLÁS került a rend figyelmének fókuszába, így érkezünk el 2024-ben az ÜNNEP-hez. Az elnök asszony programja a gimnáziumban folytatódott, és a könyvtárban zárult, ahol megtekintette a könyvtár és a levéltár becses darabjait.

➤ Szakmai és más csoportok látogatása

Ismerd meg a munkahelyed! Évnyitó Gyűjtemény-túra

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/ismerd-meg-munkahelyed-evnyito-gyujtemeny-tura>

Január 10-én, 11-én és 19-én *Ismerd meg a munkahelyed! Évnyitó Gyűjtemény-túra* címmel láttuk vendégül a Pannonhalmi Főapátság különböző részlegeinek munkatársait a Pannonhalmi Főapátsági Gyűjteményekben, a könyvtárban, a levéltárban és a múzeumban.

Gyórszentiváni Szent Benedek Általános Iskola hittantábora

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/gyorszentivani-szent-benedek-altalanos-iskola-hittantabora>

Július 30-án a Gyórszentiváni Szent Benedek Általános Iskola **hittantáborosai** látogatták meg a könyvtárat, ahol *Samodai Éva* kolléganőnk muzeális dokumentumokból, régi könyvekből tartott bemutatót a diákoknak

A Hamvas Béla Pest Vármegyei Könyvtár munkatársai látogatása

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/hamvas-bela-pest-varmegyei-konyvtar-munkatarsai-latogatasa>

Július 10-én a szentendrei székhelyű *Hamvas Béla Pest Vármegyei Könyvtár* munkatársait láttuk vendégül a Pannonhalmi Főapátságban. A szokásos látnivalókon túl a könyvtár érdekességeivel és ritkaságaival is megismerkedhettek a kollégák és megkülönböztetett figyelemmel nézték meg a klasszicista teremkönyvtárban látható időszak kiállításokat: *Semitae in corde eius...* szívében zarándokútra készül és *Restaurálási munka a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárban*. A látogatás egy arborétumi sétával zárult.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Jogi Szekciójának kirándulása

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/magyar-konyvtarosok-egyesulete-jogi-szekciojanak-kirandulasa>

Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Jogi Szekciójának tagjai augusztus 4-én Pannonhalmára kirándultak, ahol a könyvtár kiemelt szakmai vendégeként könyvbemutatón vettek részt.

Az Országos Széchényi Könyvtár munkatársai kirándulása

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/az-orszagos-szechenyi-konyvtar-munkatarsai-kirandulasa>

Augusztus 7-én az Országos Széchényi Könyvtár munkatársai kirándultak Pannonhalmára. A Főapátságban mindig örömmel látjuk vendégül a könyvtáros kollégákat. Az ilyen szakmai csoportoknak a könyvtárban rendre bemutatókat is

tartunk a gyűjtemény kincseiből. A bazilika, kerengő, könyvtár, kortárs kiállítás megtekintése után a vendégek a kertben folytatták a programot, ahol megnézték az Illatmúzeumot, a gyógynövénykertet, betekintést nyertek a levendulaolaj lepárlás munkafolyamatába és csokikóstolón vettek részt.

A Magyarország Barátai Alapítvány látogatása Pannonhalmán

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/magyarorszag-baratai-alapitvany-latogatasa-pannonhalman>

Szeptember 17-én *Hortobágyi T. Cirill* főapát úr meghívására a Magyarország Barátai Alapítvány tagjai látogattak el Pannonhalmára. A *Dejcsics Konrád atya* által vezetett szentmise után *Juhász-Laczik Albin* atya mutatta be a bazilikát, majd a könyvtárban *Ásványi Ilona* beszélt a gyűjteményről. A Viatorban elköltött ebéd után Cirill főapát úr tartott előadást Pannonhalmáról, a bencések törekvéseiről, munkájáról.

Ferences testvérek kirándulása Pannonhalmán

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/ferences-testverek-kirandulasa-pannonhalman>

Rendalapítójuk ünnepén ma Pannonhalmára látogattak a "pasaréti ferencesek".

ELTE BTK Atelier Interdiszciplináris Történeti Tanszék látogatása Pannonhalmán

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/elte-btk-atelier-interdiszciplinaris-torteneti-tanszek-latogatasa-pannonhalman>

November 3-án az *ELTE BTK Atelier Interdiszciplináris Történeti Tanszék* munkatársai, doktori iskolát végző hallgatói látogattak Pannonhalmára.

➤ Országos projektek, melyekben részt veszünk:

Kódex-projekt – (2023; 2024-2027)

partner: OSZK HUN-REN-OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoport

cél: a könyvtár 19 kódexének és cca. 150 kódex-fragmentumának feldolgozása

Placid atya-projekt – (2023; 2024-2025)

partner: NEB Nemzeti Emlékezet Bizottsága

cél: Olofsson Placid OSB atya szellemi-lelki hagyatékának feltárása, megőrzése és felhasználása az oktatásban

Pray-kódex hasonmás kiadása – (2023-2024)

partnerek: OSZK-ELTE-Jezsuita rend

cél: a Pray-kódex hasonmás kiadása – tanulmánnyal

Írórezidencia – (2021-)

partner: PIM

Pannonhalma 2021 ősztől kapcsolódott be a Magyar Írórezidencia programba. A Főapátság tavasszal és ősszel fogad egy-egy költőt, író. Íróvendégeink voltak eddig: 2021: *Győrffy Ákos*, 2022: *Cornelia Hülbauer*, *Barnás Ferenc*, 2023: *Visky András*, *Báthori Csaba*

Információk a Magyar Írórezidencia Programról:

<https://magyarirorezidencia.hu/bemutatkozas>

➤ A könyvtár, mint rendezvényhelyszín

Nagyböjti koncert a klasszicista könyvtárteremben

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/nagybojti-koncert-klasszicista-konyvtarteremben>

A Pannonhalmi Főapátság 2023-as; *Zarándoklat kulturális és spirituális évadának* első kiemelt zenei eseménye a *Nagyböjti koncert* a könyvtár klasszicista termében március 31-én.

Hallgass, fiam, atyád intelmére, s ne vedd semmibe anyád tanítását!... Szent István Intelmei a Zarándoklat kulturális évadban

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/hallgass-fiam-atyad-intelmere-s-ne-vedd-semmibe-anyad-tanitasat-szent-istvan-intelmei>

2023. augusztus 20-án különleges módon hangoztak fel *Szent István Intelmei* immár 19 alkalommal Pannonhalmán, *Für Anikó* Jászai Mari-díjas színművész, érdemes művész előadásában, *Borbély Mihály* Kossuth- és Erkel Ferenc-díjas dzsesszzenész közreműködésével, *Mispál Attila* rendezésében. A *Zarándoklat kulturális évadban* nem egyetlen helyszínre álmodták meg a művészek és a szervezők az előadást, hanem „zarándoklatra” hívták a résztvevőket a Várkörön elindulva a Főmonostori Kiállítótér bejáratát érintve a könyvtáron keresztül a Szent Márton bazilika szentélyéig. Különös, kivételes hangulatú produkció részesei lehettek az érdeklődők.

Arcus Temporum XIX.

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/konyvtari-pillanatkepek-az-idei-arcus-temporumrol>

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/arcus-temporum-2023-koncertek-barnas-ferenc-felolvasasai>

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/arcus-temporum-konyvtar-zarokoncert-megerkezes>

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/arcus-temporum-konyvtar-felolvasoszinhazi-eloadas-barnas-ferenc-bagatell-cimu-muebol>

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/arcus-temporum-konyvtar-orgonatura-20-bazilika-konyvtar-boldogasszony-kapolna>

2023-ban a pannonhalmi kulturális évad témája a zarándoklat. *Győri Noémi* és *Madaras Gergely* az idei Arcus Temporum Fesztivál művészeti vezetői, 2023. augusztus 25. és 27. között egyedi hangulatú, összművészeti „Zarándoklat”-ra invitálták a közönséget. Öt koncert csendült fel az irodalmi és képzőművészeti programok mellett, amelyek mindegyike a zarándoklat egy-egy állomásához kapcsolódott.

Az idei Arcus Temporum művészti fesztivál nyitó „sétálás” koncertjének (Orgonatúra 2.0 - Újjászületett orgonák) egyik állomása a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár volt 2023. augusztus 25-én.

Az Arcus Temporum programjában 2023. augusztus 26-án: Felolvasószínházi előadás szerepelt a könyvtárban, *Barnás Ferenc Bagatell* című műve alapján Seress Zoltán közreműködésével Mispál Attila rendezésében

A Pannonhalmi Főapátság ZARÁNDOKLAT kulturális évadában öt koncert csendült fel, amelyek mindegyike a zarándoklat egy-egy állomásához kapcsolódott: HÍVÁS, ELSZAKADÁS, AZ ÚT, MERENGÉS, MEGÉRKEZÉS. A *Megérkezés* zárókoncertnek 2023. augusztus 27-én a könyvtár klasszicista könyvtárterme adott otthont.

100 éves a bencés diákok egyesülete – „ünnepi öregdiáknap”

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/100-eves-bences-diakok-egyesulete-unnepi-oregdiaknap>

A Bencés Diákszövetség (BDSZ) 2023-ban ünnepelte alapításának 100. évfordulóját. Az erre emlékező, a szokásos diáknaphoz hasonló, ám idén ünnepi rendezvényt szeptember 9-én szervezte meg a Főapátság és a gimnázium Pannonhalmán. Az ünnepi program kezdőeseménye és csúcspontja – ahogy beszédében Cirill főapát úr is elmondta – a szentmise volt a Bazilikában, ezt követte az BDSZ 100. ünnepség a gimnázium Dísztermében. Ebéd után a KÖNYVTÁRban folytatódott a program, ahol kihirdették a BDSZ által meghirdetett fotópályázat nyerteseinek nevét., majd *Dejcsics Konrád* atya megnyitotta és *Ásványi Ilona* könyvtárigazgató bemutatta az „*Elszálltak, hajh, most az évek...*” Bencés diákok egyesülete 100 című kiállítást.

➤ Tematikus programok:

A könyvtár titkai - tematikus séta a könyvtárban

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/konyvtar-titkai-tematikus-seta-konyvtarban>

A Pannonhalmi Főapátság az egyetemes és nemzeti kulturális örökség meghatározó központja. Az olvasás szeretete és gyakorlása elválaszthatatlan része a bencés szellemiségnek, aminek egyik megtestesülő és a Főapátság látképét is meghatározó része a Könyvtár. A *könyvtár titkai* címmel augusztus 5-én és 6-án *rendhagyó sétán* vehettek részt az érdeklődők. Ez alkalommal a látogatók olyan különleges helyszínekre is betekintést kaphattak, amire korábban soha nem volt lehetőség. A programot a Pannonhalmi Apátsági Turizmus és Vendéglátás Kft. szervezte.

➤ Imázs-építés (marketing, brand)

Sörcímke-inspiráció a könyvtár régi botanikai könyveiből–1.

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/sorcimke-inspiracio-konyvtar-regi-botanikai-konyveibol-1>

2023-ban került forgalomba a Pannonhalmi Főapátság Sörfőzdéje különleges, szűretlen, gyümölcsös söre, a *Meggy Ale*. A meggyes sör címkéjén látható letisztult, archaikus meggy-ábrázolást a könyvtárunkban őrzött muzeális botanikai könyvekben látható metszetek inspirálták. Ezek közül kiemelkedik a *Hortus sanitatis* (Egészség kertje) című, Strassburgban, 1500 körül nyomtatott ősnyomtatvány.

Megújulnak a csaknem 300 éves, a könyvtárunkban őrzött receptek alapján készülő Bencés Likőrcsalád termékei

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/megujulnak-csaknem-300-eves-konyvtarunkban-orzott-receptek-alapjan-keszulo-bences-likorcsalad>

Bazilika 800 emlékévkben megújulnak a csaknem 300 éves, a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárban őrzött receptek alapján készülő Bencés Likőrcsalád termékei.

➤ Kiadványok

Collectanea Sancti Martini

A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár, a Pannonhalmi Főapátsági Levéltár, a Pannonhalmi Főapátsági Múzeum – együtt: a Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményei - 2013-ban indították útjára és jelentették meg először a gyűjtemények évkönyvét,

melynek 2. kötete 2014-ben jelent meg. A 3. kötet (2015.) 2016-ban, a 4. (2016) és az 5. (2017) kötet 2017-ben, 6. (2018) kötet 2019-ben, a 7. (2019) kötet 2020 elején, a 8. (2020) kötet 2021 elején, 9. (2021) 2022. januárban látott napvilágot.

2022. januárban jelent meg tehát a *Collectanea Sancti Martini* a Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek (Levéltár-Könyvtár-Múzeum) Értesítője IX. kötete

Hír a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/megjelent-collectanea-9-kotete>

Tudományos és szakmai tevékenység

- **Részvétel szakmai konferenciákon, kiállításokon, könyvbemutatókon**

A Gerő Gyula által szerkesztett Magyar könyvtártörténeti kronológia 5. kötete bemutatójáról

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/gero-gyula-altal-szerkesztett-magyar-konyvtartorteneti-kronologia-5-kotete-bemutatojarol>

A *Könyvtáros* című folyóirat 1978. júniusi számában *Események, krónikák 1977* címmel összeállítás jelent meg a magyarországi könyvtári élet, könyvtárügy napi történéseit időrendben feljegyző, egy-két mondatos leírásokkal. Ez volt az első terméke, eredménye annak a 2022 április 13-án, 98 éves korában elhunyt Gerő Gyula által négy évtizeden keresztül végzett munkának, amelynek végső hozadékát a *Magyar könyvtártörténeti kronológia 996-2010* című összefoglalás utolsó, ötödik kötetét 2023. április 17-én mutatták be az OSZK-ban.

A kulturális terület kirándulása Veszprémbe

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/kulturalis-terulet-kirandulasa-veszpremben>

Június 7-én a kulturális terület (könyvtár, kulturális iroda, levéltár, múzeum) munkatársai Veszprémbe kirándultak, ahol megtekintették a felújítás alatt álló várnegyedtet. Először a székesegyházban Dankos Attila orgonaművész fogadta a csoportot, aki megmutatta a templom orgonáját, majd Nagy Veronika, a Boldog Gizella Főegyházmegyei Gyűjtemény igazgatója magát a felújított székesegyházat. Azután értő és avatott vezetéssel megnézték a Gizella-kápolnát, az érseki palotát, a ferences templomot és a Körmeny Házban lévő kiállítást, megismerkedtek a Work in Progress 2023 (WIP' 23) projekttel.

Könyvbemutató az Evangélikus Országos Múzeumban

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/konyvbemutato-az-evangelikus-oroszagos-muzeumban>

A *Cantio optima – Emlékkönyv Hubert Gabriellának* című ünnepi kötetel köszöntek el tavaly ősszel a nyugalomba vonuló H. Hubert Gabriellától az Evangélikus Országos Gyűjtemény munkatársai, könyvtárosok, könyv-, irodalom- és kultúrtörténészek. A kötetben, melynek bemutatója 2023. június 12-én volt Budapesten az Evangélikus Országos Múzeumban, az Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE) korábbi elnöke, a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár igazgatója, Ásványi Ilona személyes hangú köszöntője is olvasható.

Petőfi 200 – Kiállításokon jártunk – az Evangélikus Országos Múzeumban kiállítás-búcsúztatón...

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/petofi-200-kiallitasokon-jartunk-az-evangelikus-oroszagos-muzeumban-kiallitas-bucsuztaton>

Kuratori tárlatvezetéssel és könyvbemutatókkal búcsúztatták el Budapesten, a Deák téren, az Evangélikus Országos Múzeumban június 12-én *A mi Sándorunk – Petőfi az evangélikus oktatás útvesztőiben* című időszaki kiállítást. A finisszáson a pannonhalmi könyvtár munkatársai is részt vettek.

Kapcsolódó hír:

Petőfi 200 – Kiállításokon jártunk – Pápán megnyitón...

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/petofi-200-kiallitasokon-jartunk-papan-megnyiton>

Hatalmas érdeklődés mellett nyílt meg márciusban a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményeinek Könyvtára Petőfi-kiállítása, melyen könyvtárunk képviselőjében *Ásványi Ilona* is részt vett. Az *Én középszerű ember nem leszek* című bemutató a 200 éve született költő pápai éveit foglalja össze. A kiállításra a pannonhalmi könyvtár kölcsönadta a *Pesti Divatlap* 1844. okt. 6-i számát. Ebben jelent meg Petőfi Sándor fordításában Alexandre Dumas: *Álarcosbál* c. novellája.

Egyházi Gyűjtemények Konferenciája

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/egyhazi-gyujtemenyek-konferenciaja>

2023. július 3. és 5. között a Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára és Levéltára látta vendégül az *Egyházi Könyvtárak Egyesülésének* (EKE), a Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének (MELTE) és az Egyházi Muzeológusok Egyesületének (EME) éves nyári, ezúttal közösen megrendezett konferenciáját, melyen a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár, Levéltár és Múzeum munkatársai együtt vettek részt.

Közösségi tudomány a könyvtárakban – KONFERENCIÁN JÁRTUNK

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/kozossegi-tudomany-konyvtarakban-konferencian-jartunk>

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) **Közösségi tudomány a könyvtárakban** konferenciát szervezett az Országos Széchényi Könyvtárban (OSZK) szeptember 14-én. „A közösségi tudományon (**citizen science**) olyan tudományos projektet értünk – állt a meghívón – melynek vezetői minden esetben az adott szakmai elismert szakemberei, mellettük, általuk meghatározott módon, nem hivatásos szereplők, önkéntesen is részt vesznek a munkában. A közösségi tudományos programokban résztvevő önkéntesek szabadidejüket a helyi közösség számára fontos és hasznos tevékenységgel tölthetik el, hozzájárulnak a helyi értékteremtéshez. Rendezvényünk célja, hogy bemutassuk a közösségi tudományos programokban rejlő könyvtári lehetőségeket.”

Megújuló terek – Megújuló szolgáltatások – KONFERENCIÁN JÁRTUNK

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/megujulo-terek-megujulo-szolgaltatasok-konferencian-jartunk>

Megújuló terek - Megújuló szolgáltatások címmel szervezett országos konferenciát a könyvtárépítésről, a könyvtári terek átalakításáról és ezek hatásáról a könyvtári szolgáltatásokra a veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár 2023. szeptember 25-én.

Jezsuita – Pray – Kódex – EK-OSZK – KONFERENCIÁN JÁRTUNK

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/jezsuita-pray-kodex-ek-oszk-konferencian-jartunk>

A Jézus Társasága felosztásának 250. és Pray György születésének 300. évfordulóján *Jezsuita – Pray – Kódex* címmel kétnapos jubileumi tudományos konferenciát szervezett 2023. szeptember 28-29-én az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár, a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartományának Levéltára, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet és az Országos Széchényi Könyvtár.

„Keresd a békét és járj utána!” Nemzetközi ökumenikus konferencia a békéről

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/keresd-beket-es-jarj-utana-nemzetkozi-okumenikus-konferencia-bekerol>

A Pannonhalmi Főapátság harmadízben rendezte meg nemzetközi ökumenikus konferenciáját. 2023-ban, a monostor temploma felszentelésének 800. jubileumi évének kezdetén a konferencia alkalmából Pannonhalmára látogatott Őszentsége *I. Bartholomaios* konstantinápolyi egyetemes pátriárka, *Antoine Kambanda* bíboros, kigali érsek (Ruanda), valamint az ökumenikus mozgalom számos jeles nemzetközi képviselője. A konferencián a béke kérdéskörét vizsgálták meg az előadók.

ESSENTIA ET SCIENTIA – KONFERENCIA – Könyvbemutató–Kiállítás

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/essentia-et-scientia-konferencia-konyvbemutato-kiallitas>

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/essentia-et-scientia-konferencia-konyvbemutato-kiallitas-1>

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/essentia-et-scientia-konferencia-konyvbemutato-kiallitas-2>

2023. október 11-én az Országos Széchényi Könyvtár konferenciát szervezett *a 100 éve született Borsa Gedeon és Régi Magyarországi Nyomtatványok bibliográfia tiszteletére*. A konferencia délutáni szekciója a Régi Magyarországi Nyomtatványok (RMNY) bibliográfiával foglalkozott. E hatalmas vállalkozást egy régikönyves szakemberekből álló munkacsoport végezte és végzi a mai napig. A közösség vezetője 1961-től Borsa Gedeon volt. A konferencia keretében került sor az RMNY 5. kötetének bemutatására. Ezen a napon nyílt meg az ESSENTIA ET SCIENTIA Könyvkultúránk kutatása az OSZK-ban. *A 100 éve született Borsa Gedeon munkássága és a Régi Magyarországi Nyomtatványok bibliográfia* című kiállítás is.

➤ publikációk:

ÁSVÁNYI Ilona szerk. *Örökké égő mécses. Esti imák Pannonhalmáról*
Pannonhalma: Bencés Kiadó, 2023

ÁSVÁNYI Ilona: *Korszerű egyházi könyvtár? Egy különleges könyvtárcsoport a szakkönyvtárak között: a magyar egyházi-felekezeti könyvtárakról*

in: Tudományos Műszaki Tájékoztatás (TMT) 70. (2023)

DOI: <https://doi.org/10.3311/tmt.13215>

➤ PR-tevékenység

- 2023-ban is gazdagodott és folyamatosan frissült a könyvtár honlapja:
<https://konyvtar.osb.hu/>

Sajtóhírek a könyvtárról

Riport könyvtárunkról a Magyar Kultúra 2023. májusi KÖNYV tematikus számában

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/riport-konyvtarunkrol-magyar-kultura-2023-majusi-konyv-tematikus-szamaban>

Pannonhalma szellemi öröksége a magyar kultúra bölcsője és jövője címmel jelent meg riport könyvtárunkról a Magyar Kultúra 2023. májusi KÖNYV tematikus számában. *"Ezerévnnyi történelmünk, jelen időben – ezt érzi a látogató, amikor a Pannonhalmi Főapátság Könyvtárába lép. A bencés rend által alapított és gondozott impozáns könyvgyűjtemény, amely nemzeti vagyunk egyik legértékesebb része, egyben világörökségi kincs: ősnymtatványok és régi könyvek mellett itt őrzik VI. Sándor pápa kancelláriai szabályzatának egyetlen fennmaradt példányát. Kincstár ez, melyben lelki és szellemi gyarapodásunk múltját őrizzük, jelenét formáljuk és jövőjét biztosítjuk."* – kezdődik a tudósítás...

Köszöntés a Könyvtárosok világnapján

<https://konyvtar.osb.hu/hu/hirek/kedves-koszontes-konyvtarosok-vilagnapjan>

Az Amerikai Könyvtárak Szövetsége és a Könyvtári Egyesületek és Intézmények Nemzetközi Szövetsége kezdeményezésére 2011 óta április 14-e a könyvtárosok világnapja. Ennek célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a könyvtárak és könyvtárosok nyújtotta értékekre. A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár hazánk legrégebbi gyűjteménye, a monostorral egyidős. Jelentős védett könyvállományt őriz, amely a nemzeti vagyon része. Ahogy a Főapátság úgy a Könyvtár is 1996 óta Világörökség, azaz az itt összegyűjtött szellemi, kulturális kincs is a világörökség része. Ennek a felbecsülhetetlen értékű gyűjteménynek a gondozása, őrzése, feltárása, digitalizálása, valamint bővítése a Főapátság könyvtáros munkatársainak feladata. Köszönjük fáradhatatlan munkájukat!

TERVEINK 2024-re

1. Személyi kérdések:

- Legalább két felsőfokú munkatársra lenne szüksége a könyvtárnak: egy helyettes vezetőre, egy informatikus-könyvtáros munkatársra, de erre kevés lehetőséget látunk az általános gazdasági helyzet miatt.
- Ugyancsak nem lesz lehetőség a közeljövőben arra, hogy a feldolgozó munkát élénkítsük, az adatbázist javítsuk, ellenőrizzük megbízási vagy vállalkozási szerződéssel foglalkoztatott munkatársakkal, ám talán lesznek önkéntes munkatársaink, akikkel haladni tud ez a munka is.

2. Gyűjteménygondozás (állományrendezés, feldolgozás, restaurálás)

- **MTK (Modern Teológiai Könyvtár)**
kurrens feldolgozásának folytatása, leltár, bővítés – polcokkal
- **Musicotheca**
19-20. századi anyag fizikai feltárása befejezése (2024) kb. 50 fm
18. századi muzeális anyag katalógustételének verifikálása
(2022-2023) 650 tétel, (2024-2026) 1370 tétel
- **Kódexeink és kódex-fragmentumaink feldolgozása az OSZK HUN-REN-OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoport segítségével.**
19 kódex – cca. 150 kódex-fragmentum
2023-ban előkészítő munka 2024-2027 adatbázis és nyomtatott katalógus
- **A Benedictina gyűjtemény** – bencés kéziratok 2020-ben megkezdett **intenzív feldolgozásának** folytatása
- **A digitalizálás:** folytatjuk a tájékoztatói segédletek (katalóguscédulák, kötetkatalógusok, névtárak stb.) digitalizálását, hogy a távhasználat, digitális szolgáltatás zavartalan legyen egy esetleges újabb lezárás esetén is
- **Amennyiben lesz további pályázat egyedi restaurálásra,** az állományvédelmi munka folytatása – egyelőre egy olyan sikeres pályázatunk van, melynek a megvalósítása 2024-ben történik

3. Beruházások és eszközvásárlások:

2024-ben a következő nagyobb beruházásokat tervezzük: az MTK bővítése (polcok), új kordonok beszerzése (teremkönyvtár), új létrák készítése (teremkönyvtár, Benedictina)

4. Egyéb tevékenység (programok, kiállítások, könyvkiadás, publikáció, előadások)

a., Programok:

- Helyet adunk az **Arcus Temporum Pannonhalmi Művészeti Fesztivál** programjainak
- Vállaljuk **szakmai csoportok vezetését** – könyvtárosok, könyvbarátok, érdeklődők
- Tervezzük **tematikus bemutatókat, foglalkozásokat,** rendhagyó irodalom, történelem, valamint könyvtári órákat.

b., Kiállítás:

A 2024. évi pannonhalmi kulturális évad hívószava az ÜNNEP

A főapátsági kiállítások és rendezvények e téma köré rendeződnek.

Saját kiállítás: a klasszicista teremkönyvtárban:

- Bazilika 800: ***Quam dilecta tabernacula tua ... Milyen kedves a te hajlékod... (Zsolt 84, 2)***
- ***A monostor... minden vagyonát úgy tekintve, mint az oltár szent edényét*** (vö.: RB 31.10)

Egyéb kiállítás:

- Anyagunkat, kincseinket 2024-ben is **készséggel adjuk kölcsön** más múzeumoknak kiállításra

c., Könyvkiadás:

- 2025-ben jelenik meg reményeink szerint a gyűjteményi évkönyv (***Collectanea Sancti Martini. A Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek Értesítője***) következő, XI. (2024) kötete

d., Publikálás:

- Lehetőség szerint **továbbra is publikáljuk kutatómunkánk eredményeit.**

e., Előadások:

- Felkérésre továbbra is szívesen tartunk szakmai előadásokat

5. Továbbképzés:

- A lehetőségeknek megfelelően részt veszünk belső és külső továbbképzéseken

6. Partnerkapcsolatok:

- **Külső:** Lehetőség szerint továbbra is bekapcsolódunk a különböző egyházi és világi szakmai szervezetek munkájába, részt veszünk különböző szakmai rendezvényeken, akár online formában is.
- **Belső:** A Főapátság turisztikai, kommunikációs, PR tevékenységének, társadalmi és kulturális kapcsolatépítésének, MICE rendezvényeinek támogatása **Gyűjteményi együttműködés** (könyvtár, levéltár, múzeum) **Együttműködés** a Kulturális Igazgatóság, a Kulturális Iroda, a Bencés Kiadó, Pannonhalmi Szemle

7. PR-tevékenység

- Folyamatosan frissítjük és gazdagítjuk a könyvtár honlapját

Pannonhalma, 2024. január 25.

Ásványi Ilona
igazgató
Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár